

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce:	Využití arteterapeutických prvků a technik artefiletiky ve výtvarné výchově na
Základní	škole speciální
Autor práce:	Bc. Luboš Mrázek
Obor studia:	Pedagogika volného času
Posudek vypracoval:	Mgr. Martin Klapetek, Ph.D. (Katedra filosofie a religionistiky, TF JU)
Datum:	30. 4. 2014

Ve své diplomové práci student prokázal schopnost samostatně zpracovat zvolené téma. Student se snažil vytvořit diplomovou práci s ohledem na zvolené téma a metodologické ukotvení s využitím určitého množství informačních zdrojů. Rád bych se na tomto místě zeptal na jeho osobní názor ohledně kvantity a kvality české odborné literatury k tématu jeho diplomové práce a to v srovnání se zahraničím. V seznamu literatury jsem totiž bohužel nenalezl ani jeden cizojazyčný titul. Je to záměr autora při volbě informačních zdrojů, specifikum zvoleného tématu, nebo něco jiného? Rád bych tedy znal názor studenta na zahraniční odbornou diskuzi.

S ohledem na to, že rozsah diplomové práce by se měl pohybovat mezi 70 a 90 normostranami textu, lze předpokládat, že předložená práce tuto povinnost splňuje¹. Z hlediska formální úrovně práce je potřeba zmínit grafickou úroveň textu. Student se snažil během zpracovávání zamezit překlepům a chybám, což podtrhuje celkový dojem. Například v práci nejsou na konci řádku jednoslabičné předložky a spojky, což mnohdy studentům a studentkám dělá problémy technicky zařídit. Na druhou stranu zase začíná několik vět malým písmenem.² Struktura práce byla více méně dobře zvládnuta. Krátké autorovy úvody do jednotlivých kapitol nepůsobí na čtenáře školometsky, ale naopak podporují orientaci v textu. Na druhou stranu se při čtení prvních kapitol textu nelze zbavit dojmu, že autor příliš nepřekračuje deskriptivní charakter práce. Čtenář očekává kritické zhodnocení diskuze, ale dostává se mu pouze dalších přehledových informací. Podle mého názoru je vhodnější, když základní kapitoly diplomové práce začínají na nové stránce. Autorovi se to bohužel pokaždé nepodařilo.³ Provedení citací

¹ Práce je doplněna vysokým počtem fotografií, což jako čtenář s povděkem kvituji. Zkušební komisi ponechám k posouzení rozsah práce.

² „rozumových schopností. v [sic] odborné terminologii“ (s. 19), „... používat gestikulace. v [sic] sebeobsluze bývají jedinci ...“ (s. 25), „... konkrétního člověka. v [sic] utváření osobnosti ...“ (s. 32), „... metod a technik. v [sic] pedagogické oblasti v ...“ (s. 44), „... co bylo vytvořeno. v [sic] artefiletice jde tedy ... (s. 45), ... tlama a čumák. z [sic] ontogenetického hlediska ... (s. 75) nebo „... ze strany dětí podařilo. v [sic] procesu tvorby ...“ (s. 107).

³ Začátek kapitoly č. 4 *Výtvarná výchova a speciální výtvarná výchova* je nevhodně již na s. 40, kapitoly č. 5 *Arteterapie a artefiletika* začínají nevhodně již na s. 42, začátek kapitoly č. 3 *Vývoj dětské kresby* je na s. 36. Ale začátek kapitoly č. 2 *Mentální retardace* je správně na s. 19, stejně tak kapitoly č. 1 *Speciální vzdělávání* je správně na s. 9, kapitoly č. 6 *Využití arteterapeutických prvků a technik artefiletiky ve výtvarné výchově*

většinou odpovídá požadavkům na tento druh práce.⁴ Přesto některé autorem zvolené formy vzbuzují otázky.⁵ Pečlivě připravený seznam literatury a internetových odkazů obsahuje záznamy, které korespondují s bibliografickými záznamy v poznámkách pod čarou. U kazuistiky a obrazové přílohy jakožto integrální součásti diplomové práce bych očekával alespoň formální informaci o autorovi fotografií, nebo o zdroji, ze kterého autor obrázky převzal.

Pokud sledujeme jazykovou stránku práce, pak stylistická vyspělost a gramatická úroveň podle mého názoru splňuje s určitými rezervami požadavky kladené na tento druh textu.⁶ Metody a cíle práce byly víceméně dostatečně představeny (*Úvod* na s. 6 je zmíněn cíl práce, ale nemluví se zde o metodologii; více informací je až v pododdílech 6.1 *Cíl práce* na s. 47 a 6.2 *Metodika* na s. 48). Co se týče obsahové stránky, tak z mého úhlu pohledu mohu nabídnout několik témat k diskuzi:

1. Píšete na s. 10: „*Tato integrace je podporována RVP PV (Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání) všude tam, kde je to vzhledem k druhu a míře znevýhodnění dítěte možné, kde je možné vytvořit a zajistit potřebné podmínky*“. Můžete na obecných případech přiblížit situaci, kdy je integrace bezproblémová, komplikovaná a vyloučená?
2. Můžete přiblížit specifičnost „*Alternativního vzdělávacího programu zvláštní školy pro žáky romského etnika*“? V čem můžeme vidět přínos tohoto vzdělávacího programu ve srovnání s jeho ekvivalenty?
3. Na s. 34 píšete: „*Ve výsledku je nejdůležitější chovat se k lidem s mentálním postižením vlídně, mile, laskavě, potom se u nich nevyskytují žádné závažné problémy s chováním, protože se snaží naše chování napodobovat. Lidé s mentálním postižením jsou ve své*

na základní škole speciální je správně na s. 47. Na druhou stranu zase začátek podkapitoly 6.4 *Charakteristika prostředí* je špatně až na s. 50, čímž vznikla zbytečná mezera.

⁴ Např. u poznámky pod čarou č. 78 na s. 43 chybí odkaz na číslo stránek knihy (stejně tak u poznámky pod čarou č. 65 na s. 35). Na s. 35 u poznámky pod čarou č. 66 není použit zkrácený záznam s výrazem „tamtéž“, ale hned následující poznámka pod čarou tento způsob zkráceného záznamu obsahuje. Totéž se opakuje mimo jiné i na s. 34 s tím, že na předchozích stránkách č. 32 a 33 je to v pořádku. Jak si pak má oponent tuto skutečnost vyložit?

⁵ Na s. 27 *Metodické příručky ke zpracování závěrečných prací* čteme: „Odkazy můžeme vytvářet (a) formou průběžných poznámek, a to nejlépe tzv. ‘pod čarou’ na stránce dole (případně za textem kapitoly nebo jiného, většího celku), **nebo** [zvýrazněno autorem oponentského posudku] (b) je možné odkazy vkládat přímo do textu, ...“. V tomto případě zde stojí spojka „nebo“ za čárkou ve významu vylučovacím. Na s. 48 diplomové práce ale čteme: Dále byla použita metoda zúčastněného pozorování a neformálního rozhovoru. Neformální rozhovor jsem použil proto, že zohledňuje individuální rozdíly a změny situace. „*Otázky mohou být individualizovány, aby se dosáhlo hloubkové komunikace a využilo se prostředí a situace a aby se posílila konkrétnost a bezprostřednost rozhovoru*“ (HENDL 2005, 175). Podobně na s. 20, 21, 22, 41, 44 nebo 45. Pokud tedy dochází k porušení užívání odkazů formou průběžných poznámek u přímých citací, proč pak lze na s. 43 najít výjimku i z tohoto pravidla, které si snad autor práce zavedl. Za textem: Česká arteterapeutická asociace (ČAA) definuje arteterapii jako „*obor využívající výtvarný projev jako hlavní prostředek poznávání a ovlivňování lidské psychiky ve směru redukce psychických či psychosomatických obtíží a redukce konfliktů v mezilidských vztazích*“ není odkaz vložen přímo do textu.

⁶ „*Vytvoření plastiky čerta děti vůbec nezvládali [sic].*“ (s. 107).

podstatě přátelští, milí, laskaví a mírumilovní.“ Osobně se domnívám, že podobné až skoro generální zobecňování a specifikace ztrácí výpovědní hodnotu a proto i smysl. Lze tedy tuto charakteristiku vztáhnout obecně na všechny klienty s mentální retardací s ohledem na jejich rozdělení, které bylo autorem popsáno (lehce učebnicovým stylem) na předchozích stránkách diplomové práce?

Diplomovou práci Bc. Luboše Mrázka na téma: „*Využití arteterapeutických prvků a technik artefietiky ve výtvarné výchově na Základní škole speciální*“ **doporučuji** k obhajobě. Jakožto oponent navrhuji komisi k zvažení ohodnotit zmiňovanou diplomovou práci známkou **velmi dobře**.

Martin Klapetek